Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Clár Gairmiúil na hArdteistiméireachta

Scrúdú Nascmhodúl 2011

Dé Céadaoin 4 Bealtaine 10.00 – 12.30

TREORACHA d'IARRTHÓIRÍ

Scríobh do Scrúduimhir sa bhosca.

Scríobh na freagraí go léir sa Fhreagarleabhar seo. ☞

Scrúduimhir

Tá **trí** roinn sa scrúdú seo.

Roinn A – Closamharc
Tá **ocht** gceist ann.
Ní mór gach ceist a fhreagairt. **(30 marc)**

Roinn B – Cás-Staidéar
Tá **trí** cheist ann.
Ní mór gach ceist a fhreagairt. **(30 marc)**

Roinn C – Ceisteanna Ginearálta
Tá **sé** cheist ann.
Ní mór **ceithre** cheist a fhreagairt. **(100 marc)**

Roinn A	**Closamharc**	**30 marc**

- Beidh **trí** nóiméad agat chun na ceisteanna i Roinn A a léamh.
- Feicfidh tú DVD ar an téama obair dheonach.
- Feicfidh tú an DVD **trí** huaire.
    * Feicfidh tú ó thús deireadh ar dtús é.
    * Taispeánfar ansin ina **thrí** chuid é. I ndiaidh gach cuid a thaispeáint, tabharfar am duit chun do chuid freagraí a scríobh sa rannóg chuí den fhreagarleabhar.
    * Feicfidh tú an DVD iomlán ó thús deireadh arís ansin.

Is féidir an leathanach seo a úsáid le haghaidh nótaí nó le cur le freagraí.

Roinn A	Closamharc	30 marc	Don Oifig	
Freagair gach ceist.			1	2
Cuid 1				
C.1 Cad is obair dheonach ann?				
		1 mharc		
C.2 Cén fáth a bhféachtar ar an obair dheonach mar ghníomhaíocht neamhleithleach?				
		2 mharc		
C.3 Cén fáth ar thaitin an eagraíocht 'CABHAIR ÉIREANN' le hOrla?				
		3 mharc		

Roinn A Closamharc 30 marc	Don Oifig	
Cuid 2	1	2
C.4 Cosúil le mórán eagraíochtaí deonacha, tá mórán athruithe feicthe ag 'CABHAIR ÉIREANN' le blianta beaga anuas. Tabhair breac-chuntas ar chuid de na hathruithe seo.		
4 mharc		
C.5 Mínigh an cineál cúnaimh a bhíonn ar fáil ag cliaint 'CABHAIR ÉIREANN'.		
4 mharc		

Roinn A	Closamharc	30 marc	Don Oifig	
C.6	Cén fáth a spreagann 'CABHAIR ÉIREANN' daoine óga le bheith ag obair go deonach ina n-eagraíocht?		1	2
		4 mharc		

Roinn A **Closamharc** **30 marc**	Don Oifig	
Cuid 3	1	2
C.7 Cén fáth ar shocraigh Orla gan a hagallamh le Stiofán, fear gan dídean, a thaispeáint? Cad a d'fhoghlaim Orla, ón hagallamh a bhí aici le Stiofán, faoi bheith gan dídean agus faoi dhearcadh daoine i leith na ndaoine gan dídean.		
6 mharc		

Roinn A **Closamharc** **30 marc**	Don Oifig	
C.8 Is féidir fás agus forbairt phearsanta a bhaint amach ach páirt a ghlacadh in obair dheonach. Mínigh brí an ráitis sin.	1	2
6 mharc		

Roinn B	Cás-Staidéar	30 marc

AN AISLING AOIBHINN ATÁ AG SORCHA

Bhí suim riamh ag Sorcha Ní Riain sa chócaireacht agus sa bhácáil. Ó bhí sí an-óg bhíodh sí ag déanamh cístí agus milseog dá teaghlach agus dá cairde. Tar éis di an Ardteistiméireacht a dhéanamh, rinne sí cúrsa lónadóireachta san Institiúid Teicneolaíochta áitiúil agus trí bliana ina dhiaidh sin bhain sí amach Céim sna hEalaíona Cócaireachta. Bhog sí go Baile Átha Cliath, áit a bhfuair sí post mar phríomhchócaire cúnta i mbialann den scoth i lár na cathrach. Chuaigh sí i gcion ar an bpríomhchócaire lena scileanna teicniúla agus lena dearcadh dearfach. B'aoibhinn le Sorcha a bheidh ag triail rudaí nua leis na comhábhair agus chuaigh sí i gcion ar príomhchócaire na bialainne leis na hoidis tharraingteacha a bhí aici do mhilseoga. Níorbh fhada go bhfuair sí ardú céime mar phríomhchócaire milseogra agus bhí freagracht iomlán uirthi as biachlár na milseog sa bhialann.

Tar éis di a bheith ag obair i mBaile Átha Cliath ar feadh ceithre bliana, shocraigh sí ar bhogadh abhaile arís. Fuair sí post mar phríomhchócaire i mbialann áitiúil. Mar phríomhchócaire bhí sí freagrach as na biachláir a shocrú, na comhábhair a ordú, idirbheartaíocht a dhéanamh leis na soláthróirí faoi phraghsanna agus as beirt phríomhchócairí cúnta a bhainistiú. Bhain sí an-sult as cumhacht chinnteoireachta a bheith aici mar phríomhchócaire. Ach is idir mí an Mhárta agus mí Dheireadh Fómhair amháin a bhíodh an bhialann seo oscailte. D'fhan Sorcha gnóthach le linn mhíonna an gheimhridh. Chláraigh sí le cúrsa deartha suíomh gréasáin le cur lena cuid scileanna. Shaothraigh sí airgead as a bheith ag bácáil cístí do laethanta breithe, do phóstaí, do bhaistí agus d'ócáidí eile a bhí ag a cuid cairde agus a cuid comharsan. Nuair a thosaigh comhairle an bhaile áitiúil aonach feirmeoirí maidin Dé Sathairn, fuair Sorcha seastán ar cíos agus dhíol sí raon d'earraí bácáilte. Bhí an-ráchairt ar na rudaí a rinne sí agus ba mhinic a bhíodh gach rud díolta aici taobh istigh de chúpla uair an chloig.

Tá Sorcha ag smaoineamh ar iarraidh ar úinéir na bialainne ligean di teach na bialainne a úsáid an geimhreadh seo chugainn. Tá Plean Gnó ullmhaithe aici agus is dóigh léi go bhfuil sé indéanta. Is é an aidhm atá aici caife a reáchtáil san áit i rith an lae agus na cístí 'speisialta ócáidiúla' a bhácáil tráthnóna. Creideann Sorcha go n-éireodh leis an gcaife mar ghnó dá mbeadh sé á reáchtáil le linn an gheimhridh. Is é an baile mór an príomhionad siopadóireachta ag an pobal áitiúil ón gceantar tuaithe mórthimpeall. Tá an t-óstán áitiúil, 'Halla na hAnnúire Buí', ag forbairt na n-aiseanna spá atá acu faoi láthair agus tá siad ag pleanáil aonach bainiseacha in 2011 freisin. Taobh amuigh den óstán, níl aon áit eile ann ar féidir leis an bpobal áitiúil bualadh le chéile le haghaidh lóin. Tá sé tugtha faoi deara aici freisin nach bhfuil traidisiún turasóireachta sa cheantar le linn mhíonna an gheimhridh. Dála go leor ceantar eile, bíonn grúpaí fánaíochta agus siúlóide ag tarraingt ar an gceantar go minic (féach an tábla). Tá imní ar Shorcha nach bhfuil an taithí chuí ghnó aici leis an gcaife a reáchtáil agus tá sí ag smaoineamh ar thacaíocht a lorg ón mbord fiontraíochta contae áitiúil.

Tábla

Gníomhaíochtaí a bhíonn ar siúl ag Daoine a chaitheann Saoire sa Bhaile (%)									
	Páirceanna Náisiúnta	Spóirt Uisce	Tithe Caisleáin	Fánaíocht Siúlóidí	Cuairt ar Spá	Gairdíní	Lárionaid Léirmhínithe Oidhreachta	Músaeim Dánlanna	Galf
2008	26	26	25	25	20	19	15	14	11
2009	23	27	24	21	24	20	21	14	10

Foinse: Fáilte Ireland 2009

Roinn B	**Cás-Staidéar**	**30 marc**	Don Oifig	
Freagair gach ceist.			1	2
C.1 Luaigh agus mínigh **trí** thréith/scil fiontraíochta atá léirithe ag Sorcha.				
		6 mharc		

Roinn B	**Cás-Staidéar**	**30 marc**	Don Oifig	
C.2	(i) Cad iad na buntáistí a bhainfidh Sorcha as clárú i gcúrsa deartha suíomh gréasáin? (ii) Beidh an gnó seo á rith ag Sara ina haonar (trádálaí aonair). Cén tionchar a bheidh ag Teicneolaíocht na Faisnéise agus na Cumarsáide (TFC) (ICT *i mBéarla)* ar an Aisling Aoibhinn?		1	2
		12 mharc		

Roinn B	Cás-Staidéar	30 marc	Don Oifig	
C.3 Tá Pleanáil mhaith riachtanach chun go mbeidh rath ar fhiontar gnó nua. (i) Luaigh conas a chabhróidh sé le fiontar Shorcha Plean Gnó a ullmhú. (ii) Pléigh, faoi cheannteidil ábhartha, na príomhcheisteanna a gcaithfidh Sorcha pleanáil dóibh agus a fiontar nua á thosú aici. (iii) Mínigh fáth **amháin** a bhféadfadh rath a bheith ar an gcaife i rith mhíonna an gheimhridh.			1	2

12 mharc		

Roinn C	**Ceisteanna Ginearálta**	**100 marc**

Freagair ceithre cheist

INNÉACS AGUS ACHOIMRE

Tá 6 cheist ar 25 marc an ceann sa Roinn C seo agus ba chóir duit **ceithre cinn ar bith** a fhreagairt. Chun cuidiú leat na ceisteanna a roghnú agus a aimsiú lena bhfreagairt, is é seo a leanas téacs na gceisteanna ar fad agus réimse uimhreacha na leathanach do gach ceann díobh. Freagair do rogha ceisteanna ar na leathanaigh chuí ina dhiaidh seo sa leabhrán seo.

C.1 Cabhraíonn fiosrú gairme leat nuair a bhíonn gairm bheatha a roghnú agat. **Lgh 14 - 16**

(a) Ainmnigh an ghairm bheatha a d'fhiosraigh tú mar chuid de do Nascmhodúil CGAT.
(b) Luaigh agus mínigh **trí** cháilíocht/scil atá ábhartha don ghairm bheatha seo.
(c) Mar chuid de do fhiosrú, ghlac tú páirt i ngníomhaíocht 'lasmuigh den scoil'. Cad iad na buntáistí a bhaineann le páirt a ghlacadh sa ghníomhaíocht seo?
(d) Cén chomhairle a thabharfá do dhuine a bhain amach a chuid cáilíochtaí le déanaí agus a bhfuil sé deacair dó/di jab a fháil sa ghairm atá roghnaithe aige/aici?

C.2 Tá an-tairbhe ag baint le cuairt a thabhairt ar fhiontar gnó áitiúil mar ghníomhaíocht ranga. **Lgh 17 - 19**

(a) Ainmnigh an fiontar gnó ar thug do rang cuairt air.
(b) Luaigh **dhá** chuspóir a bhí agaibh ar an gcuairt a thug sibh ar an ngnólacht seo.
(c) Tabhair breac-chuntas ar na príomhthosca a chuir le rath nó le teip na cuairte.
(d) Agus gníomhaíocht CGAT á measúnú, tá an luacháil ina cuid thábhachtach den obair.
  (i) Mínigh cad is brí le luacháil.
  (ii) Conas a dhéanfadh do rang an chuairt a luacháil? Tabhair cúiseanna leis an bhfath go ndéanfaidís amhlaidh.

C.3 Déan machnamh ar an gceantar ina gcónaíonn tú. **Lgh 20 - 22**

(a) Luaigh cúis **amháin** a bhfuil do scoil suite san áit ina bhfuil sí, dar leat.
(b) Ainmnigh **dhá** chineál fiontar/eagraíochtaí sa cheantar. Mínigh buntáiste **amháin** don cheantar a bhaineann leis an dá cheann acu.
(c) Ainmnigh **dhá** dhúshlán atá faoi na fiontair/eagraíochtaí sa cheantar. Mínigh **dhá** shlí ar féidir an dá dhúshlán a shárú.
(d) Cén chomhairle a thabharfá d'fhiontraí atá ag déanamh taighde ar smaoineamh atá aige/aici gnó a chur ar bun sa cheantar? (**Ceithre** phointe ag teastáil).

C.4 Toisc gur ghlac tú páirt in CGAT, tá eolas faighte agat faoi dhomhan na hoibre. **Lgh 23 - 25**

(a) Ainmnigh **dhá** chineál oibre seachas fostaíocht.
(b) Déan cur síos ar **thrí** bhuntáiste, nach buntáistí airgeadais iad, a bhaineann le fostaíocht.
(c) Cad is Ceardchumann ann? Mínigh **trí** chúis a dtéann daoine isteach i gCeardchumainn.
(d) Pléigh **trí** bhuntáiste a bhaineann oibrithe as a bheith páirteach i mbreisoideachas agus i dtraenáil i rith a saoil oibre.

C.5 Tá socraithe ag do rang Nascmhodúl, bráisléid chairdis a tháirgeadh agus a dhíol le mic léinn do scoile mar ghníomhaíocht fiontraíochta. **Lgh 26 – 28**

(a) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** mhodh chun tuairimí a ghiniúint le haghaidh gníomhaíocht fiontraíochta.
(b) Mínigh cén fáth a bhfuil sé tábhachtach taighde margaidh a dhéanamh sula dtugtar faoin ngníomhaíocht seo.
(c) Déan amach ceistneoir chun taighde margaidh a dhéanamh dó seo. Ba chóir go mbeadh **cúig** cheist ann, ar a laghad.
(d) Leag amach rannóg na mhargaíochta den Phlean Gnó a dhéanfadh sibh. Cuir isteach ann gach cuid den chumasc margaíochta a bheadh curtha san áireamh agaibh.

C.6 Is cleachtadh an-luachmhar é Taithí Oibre/Scáthfhoghlaim Oibre ag mic léinn CGAT chun iad a ullmhú don todhchaí. **Lgh 29 – 31**

(a) Scríobh r-phost a chuirfeá agus tú ag lorg socrúchán oibre oiriúnach.
(b) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** fhreagracht atá agat, mar fhostaí, don fhostóir a thug an socrúchán oibre duit.
(c) Déan cur síos ar **thrí** shlí a raibh tionchar ag do shocrúchán oibre CGAT ar do rogha gairm bheatha.
(d) Bíonn meas ag fostóirí ar théithe áirithe ina gcuid fostaithe. Ainmnigh **trí** cinn de na tréithe seo. Mínigh cén fáth a bhfuil **gach** ceann díobh tábhachtach d'fhostóir.

Roinn C — Ceisteanna Ginearálta — 100 marc	Don Oifig	
C.1 Cabhraíonn fiosrú gairme leat nuair a bhíonn gairm bheatha á roghnú agat.	1	2
(a) Ainmnigh an ghairm bheatha a d’fhiosraigh tú mar chuid de do Nascmhodúil CGAT.		
1 mharc		
(b) Luaigh agus mínigh **trí** cháilíocht/scil atá ábhartha don ghairm bheatha seo.		
6 mharc		

(c) Mar chuid de do fhiosrú, ghlac tú páirt i ngníomhaíocht 'lasmuigh den scoil'. Cad iad na buntáistí a bhaineann le páirt a ghlacadh sa ghníomhaíocht seo?		
9 marc		

(d) Cén chomhairle a thabharfá do dhuine a bhain amach a chuid cáilíochtaí le déanaí agus a bhfuil sé deacair dó/di jab a fháil sa ghairm atá roghnaithe aige/aici?		
9 marc		

Roinn C	**Ceisteanna Ginearálta**	**100 marc**	Don Oifig	
C.2	**Tá an-tairbhe ag baint le cuairt a thabhairt ar fhiontar gnó áitiúil mar ghníomhaíocht ranga.**		1	2
(a)	Ainmnigh an fiontar gnó ar thug do rang cuairt air.			
		2 mharc		
(b)	Luaigh **dhá** chuspóir a bhí agaibh ar an gcuairt a thug sibh ar an ngnólacht seo.			
		4 mharc		

(c) Tabhair breac-chuntas ar na príomhthosca a chuir le rath nó le teip na cuairte.		
9 marc		

(d) Agus gníomhaíocht CGAT á measúnú, tá an luacháil ina cuid thábhachtach den obair.

(i) Mínigh cad is brí le luacháil.

(ii) Conas a dhéanfadh do rang an chuairt a luacháil? Tabhair cúiseanna leis an bhfath go ndéanfaidís amhlaidh.

10 marc

Roinn C	**Ceisteanna Ginearálta**	**100 marc**	Don Oifig	
C.3 Déan machnamh ar an gceantar ina gcónaíonn tú.			1	2
(a) Luaigh cúis **amháin** a bhfuil do scoil suite san áit ina bhfuil sí, dar leat.				
		1 mharc		
(b) Ainmnigh **dhá** chineál fiontar/eagraíochtaí atá suite sa cheantar. Mínigh buntáiste **amháin** don cheantar a bhaineann leis an dá cheann acu.				
		6 mharc		

(c) Ainmnigh **dhá** dhúshlán atá faoi na fiontair/eagraíochtaí sa cheantar. Mínigh **dhá** shlí ar féidir an dá dhúshlán a shárú.		
8 marc		

(d) Cén chomhairle a thabharfá d’fhiontraí atá ag déanamh taighde ar smaoineamh atá aige/aici gnó a chur ar bun sa cheantar? (**Ceithre** phointe ag teastáil).

10 marc

Roinn C	Ceisteanna Ginearálta	100 marc	Don Oifig	
C.4	**Toisc gur ghlac tú páirt in CGAT, tá eolas faighte agat faoi dhomhan na hoibre.**		1	2
(a)	Ainmnigh **dhá** chineál oibre seachas fostaíocht.			
		2 mharc		
(b)	Déan cur síos ar **thrí** bhuntáiste, nach buntáistí airgeadais iad, a bhaineann le fostaíocht.			
		6 mharc		

(c) Cad is Ceardchumann ann? Mínigh **trí** chúis a dtéann daoine isteach i gCeardchumainn.		
8 marc		

(d) Pléigh **trí** bhuntáiste a bhaineann oibrithe as a bheith páirteach i mbreisoideachas agus i dtraenáil i rith a saoil oibre.

9 marc

Roinn C **Ceisteanna Ginearálta** **100 marc**	Don Oifig	
C.5 Tá socraithe ag do rang Nascmhodúl, bráísléid chairdis a tháirgeadh agus a dhíol le mic léinn do scoile mar ghníomhaíocht fiontraíochta.	1	2
(a) Tabhair breac-cuntas ar **dhá** mhodh chun tuairimí a ghiniúnt le haghaidh gníomhaíocht fiontraíoctha.		
4 mharc		
(b) Mínigh cén fáth a bhfuil sé tábhachtach taighde margaidh a dhéanamh sula dtugtar faoin ngíomhaíocht seo.		
4 mharc		

(c) Déan amach ceistneoir chun taighde margaidh a dhéanamh dó seo. Ba chóir go mbeadh **cúig** cheist ann, ar a laghad.

10 marc

(d) Léag amach rannóg na mhargaíochta den Phlean Gnó a dhéanfadh sibh.
Cuir isteach ann gach cuid den chumasc margaíochta a bheadh curtha san áireamh agaibh.

7 marc

Roinn C	Ceisteanna Ginearálta	100 marc	Don Oifig	
C.6	**Is cleachtadh an-luachmar é Taithí Oibre/Scáthfhoghlaim Oibre ag mic léinn CGAT chun iad a ullmhú don todhchaí.**		1	2
(a)	Scríobh r-phost a chuirfeá agus tú ag lorg socrúchán oibre oiriúnach.			
		4 mharc		
(b)	Tabhair breac-chuntas ar **thrí** fhreagracht atá agat, mar fhostaí, don fhostóir a thug an socrúchán oibre duit.			
		6 mharc		

(c) Déan cur síos ar **thrí** shlí a raibh a tionchar ag do shocrúchán oibre CGAT ar do rogha gairm bheatha.		
6 mharc		

(d) Bíonn meas ag fostóirí ar thréithe áirithe ina gcuid fostaithe.
Ainmnigh **trí** cinn de na tréithe seo.
Mínigh cén fáth a bhfuil **gach** ceann díobh tábhachtach d'fhostóir.

9 marc

Don Scrúdaitheoir Amháin
An Scrúdpháipéar Scríofa

	Marcanna a Bronnadh
Roinn A	
Roinn B	
Roinn C	
C.1	
C.2	
C.3	
C.4	
C.5	
C.6	
Iomlán	

Scrúduimhir

1. Suim na n-iomlán ó bhun na leathanach.	
2. Móriomlán na ceiste/gceisteanna a dícheadaíodh.	
3. An tOllmharc a bronnadh (1 lúide 2).	
4. Bónas don fhreagairt trí mheán na Gaeilge.	
5. An Marc móriomlán (3 + 4).	

Measúnú an Fhillteáin

	Marcanna a Bronnadh
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
Iomlán	

1. Suim na n-iomlán.	
2. Móriomlán na míreanna a dícheadaíodh.	
3. An tOllmharc a bronnadh (1 lúide 2).	